185. številka. V Ljubljani, v soboto 9. avgusta 1919. LII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvo:	
celoletno naprej plačan	K 84·—	celoletno	K 95·—
polletno	„ 42·—	polletno	„ 50·—
3 mesečno	„ 21·—	3 mesečno	„ 26·—
1 „	„ 7·—	„	„ 9·—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno ☛ po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarje se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. ☛ Rokopisov ne vrača. ☚

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Kriza.

Ali bomo zamenjali 5 K za dinar? Ali dobimo pametno carino? Ali prične v kratkem ponehavati draginja? Kedaj začne boljši promet? Itd. itd.

Vsa javnost se zanima za ta vprašanja. Brez razlike stranke! Naš konzument, poljedelec, obrtnik, delavec — oni ne vprašujejo toliko, kakšne strankine pripadnosti je oni, ki bi jim znal odgovoriti na stavljena vprašanja, ampak kje je!

V krizi smo že dolgo. Začela se je pred vojno in je med njo prikipela do vrhunca. Takrat je to bila kriza v Avstriji in onih, ki so ž njo računali, jo ljubili ali vsaj iz navade in prirojenega hlapčevskega razpoloženja ž njo računali. Ta kriza se je rešila s polomom. Pričel je v Rusiji in je potem naenkrat zagrabil Avstrijo in Nemčijo, Ogrsko in Bolgarijo. Stare tvorbe so se porušile. Mi smo takrat dobili dragocen dar. Dosegli smo sanje onih, ki jih je bilo med nami malo. Vsi Jugoslovani smo se združili. Dobili smo Jugoslavijo v dar. Nismo se zanjo borili. Nekateri so videli samo Slovenijo, drugi samo Hrvatsko, tretji le Srbijo. Na podoben način so Lahi pred več desetletji dobili svojo zedinjeno Italijo. Ustvarile so jo zunanje sile. Lahi niso revolucionirali. Maloštevilni literati in karbonari niso ustvarili zedinjene Italije. Samo sanjali so jo. Garibaldi je jedini njihov junak, ki je nekaj storil, ne samo sanjal. In delal je Piemont, laška Srbija. Toda po zedinjenju je prišla dolga doba, ko so še Lahi iskali sami sebe. Svobodo, ki je niso priborili, so morali zaslužiti. Njihova kriza je trajala od Cavourja do Crispija.

Z nami je podobno. Dobili smo Jugoslavijo, ki so jo zaslužili naši legionarji, ki se jih je domovina sramovala. Ne samo oficijelno, tudi privatim. Žar cesarske milosti je takrat — in do zadnjega — marsikomu bil ljubši od pregnanstva.

Ti ljudje ne vedo kaj početi z Jugoslavijo. Dobili so jo in jo sedaj gledajo začudeni. Pričeli so služiti za njo, ko so se zavedli, da ne pomeni kar naenkrat prehoda v obljubljeno deželo, kjer se cedi mleko in med. Mi smo, kakor Izrael. Odšli smo iz Egipta in marsikomu se še kolca pri spominu na polne lonce. Nahajamo se, kakor Izrael v puščavi in v njej bomo ostali kakor oni 40 let, dokler ne izumrje rod, v katerem je živ spomin sužnjosti. Mladi zarod, odrasel in vzgojen v puščavi, bo šele dovolj močan, da se vzdigne in odide naprej v Kanaan. Pa tudi to še le, kadar najde Mojzesa.

Doma je izbruhnila »kriza«, ko še ni rešeno v bistvu nobeno vprašanje. Med odredbami in provizoriji krpamo, v Parizu so nam pa v traktatu z Avstrijo naložili plačilo odkupnine za svobodo, okroglih 25 milijard v zlatu: Beri: petindvajset. In petindvajset zasluži, kdor pospešuje doma vse one uredbe, ki bodo napravile, da bomo plačali še enkrat več, če bomo nerodni. Protičevi radikalci hočejo vladati in naši klerikalci imajo iste želje; Ninčić se drži svojih dinarjev in državnih blagajn, veleposestva naj bi seveda tudi ostala, milijarde pa naj plačajo jugoslovanski kmetje, obrtniki, nastavljenci. Saj so potrpežljivi! In ker demokrati ne soglašajo s tem računom, se napravi kriza, da bo vsaj nekaj narejeno.

Dajte nam volitve, ljudstvu v Sloveniji in Srbiji, Banovini in Bosni, da bo sodilo, ali hoče iz puščave kmalu ali res še le čez 40 let!

Je že polom!

Gospodje pri »Napreju« so rabili celih 14 dni, predno so prišli zopet k sapi po slavni zmagonosni stavki na slovenskih železnicah. Korajžo jim je dal članek v »Slov. Narodu«, da zopet udarijo s staro preiskušeno maniro po liberalni kloaki in seveda tudi po vsegamogočni Zvezi. O doslednosti govoriti pri teh gospodih je zelo težko, svetujem pa vseeno dvema piscema g. J. P. in g. Kopaču, da naj si tisto številko »Napreja« še enkrat pazno prečitata — mogoče le pogruntata, da bije vsaki doslednosti v obraz. Ker se pa govori o političnih sleparjih in moji diktaturi, pa bodi naslednje v odgovor.

Politični sleparji so bili in so še tisti, ki so od prevrata sem hujskali proti ujedinjenju, kraljestvu, dinastiji, ki so propagirali republiko, ki so vprizorili političen štrajk proti intervenciji napram boljševiški madžarski republiki in Beli Kunu, ki pa je vzlic njihovemu štrajku tako slavno pogorel, kakor stavka na slovenskih železnicah. Politični sleparji špecijelno med slovenskimi železničarji so bili in so še oni, ki so en del teh nahujskali proti lastnim tovarišem, ki so pridigali posebno v Mariboru o republiki, o boljših, blaženih razmerah v avstrijski republiki, kjer ima človek baje vse mogoče svobodščine in pravi raj. Mesto, da bi te rojene Jugoslovane s pametno besedo navajali k poštenemu in lojalnemu delu in obnašanju, so podpirali ruvarjenje raznih elementov. Zakoni niso in ne veljajo nič: mi hočemo isto svobodo kot v avstrijski republiki, sicer vdarimo in razbijemo vse. Politični sleparji so bili in so še oni, ki na železničarskih shodih vpijejo nad kapitalizmom, buržoazijo in Zvezarji in predvsem grozijo slovenskim uradnikom, da jih bodo pobili, — puste pa te uradnike in Zvezarje, da morajo ti popravljati politične sleparije raznih voditeljev na mednarodni podlagi. Pošteno politično delo je, najprej zahtevati 7500 K, groziti s stavko, jo zaukazati in potem odpovedati, ker ta preklicani diktator ni stavke dopustil, potem pa v Beogradu glihati navzdol na 500 K in osmešiti celokupen stan slovenskih železničarjev!

Vse Vaše vpitje, gospodje pri »Napreju«, Vam ne pomaga nič več; polom je že tukaj — a pri Vas in da bode ta polom popoln, skusil bodem tudi jaz kot »diktator« vsaj delno pripomoči. Kar pri drugih stanovih, n. pr. pri učiteljih, poštnih uslužbencih, trgovskih nastavljencih itd. — namreč združenje na strogo narodno stanovski podlagi, — propagirate in blagoslavljate, to je pri železničarjih sleparstvo. Da, vemo, kje Vas čevelj žuli. Dan obračuna se bliža in ta bode temeljit in slavnga centralnega tajnika splošne železničarske organizacije ne bode rešilo ne vpitje, ne grožnje, tudi ne politična dolžnost, sklicati železničarski shod, na katerem glasujejo neželezničarji politiki za splošno stavko na železnicah. Dokazalo se bode, kje je sleparstvo, tirjalo se bode natančnega obračuna o denarju, ki so ga slovenski proletarci železničarji plačevali na mednarodni podlagi v nemško malho na Dunaju in Gradcu — za delavske hiše itd. — a pri nas ni ostalo nič — niti za mesečno plačo ne centralnemu tajniku. Zato morajo sedaj plačevati sodugi železničarji mastne prispevke! Interesantno pa bi bilo že sedaj pojasnilo, ali res dobiva iz težko prigaranih krajcarjev slovenskih železničarjev sodrugov g. centralni tajnik mesečno 1000 K plače, da lahko izvršuje svoje politične dolžnosti. Interesantno bi bilo nadalje tudi drugo pojasnilo, ali je res bil predsednik pogrebnega društva državnih železničarjev v Trstu sodrug Wodernag, sedaj na Jesenicah, ki je pripustil, da so nemški sodrugi ves denar odnesli v Leoben in sedaj slovenski sodrugi, ki so prišli iz Trsta, kolnejo in Zvezarje prosijo pomoči, interesantno tudi, kake korake je g. centralni tajnik kot pošten slovenski sodrug podvzel proti nenemškim sodrugom, ki so odnesli denar mariborskega »Verbanda« v Gradec: weil die Sicherheit in Deutschösterreich grösser ist wie in Jugoslavien. Ko so se razni centralni tajniki vsled politične dožnosti širokoustili in mešatarili, so Zvezarji sleparili in izposlovali, da nemški sodrugi iz Avstrije ne vpravljajo še dalje na mednarodni podlagi z denarjem slovenskih železničarjev in ti surovi, naduti slovenski železniški uradniki so s svojo osebo jamčili za predujme ženam in otrokom sodrugov, ker nemški sodrugi niso hoteli mesece in mesece nakazati iz skupnih pogrebnih in drugih društev v štatutih zajamčena izplačila.

Prorokujete katastrofo, ki je neizogibna. Da, ta bi že bila, ako ne bi bilo teh preklicanih Zvezarjev na slovenskih železnicah. Le poglejte si hrvatske železnice! Tam gospodarijo na mednarodni podlagi razni politiki Turkoviči, Bornemise, Kataniči itd. — zato tudi tako gre. Take razmere ste tudi pri nas hoteli, da bi vpili, pretili, delali politične kšefte — a nič delali — krivdo pa zvračali na druge in mešetarili, kakor je g. centralni tajnik poskusil prve tedne po prevratu, ko se je ponudil vladi kot »obrtni ali obratni nadzornik za železnice« — seveda proti mastnim dijetam. Katastrofa bode za one od raznih sodrugov zapeljane mariborske strojevodje, kurjače in profesioniste — a odgovornost seveda hočete sedaj naprtiti drugim. Le lepo tiho bodite, od tistih baje 839, kakor g. J. P. navaja, se jih je še čez polovica temeljito premislila vzlic agitaciji raznih sodrugov politikov; obračun za hujskače pa že pride. Bode že govora, kdo je to in zakaj je to insceniral: — brezuspešno, tudi ta manever Vas ne bode rešil, — pogovorili se tudi še bodemo, zakaj in kdo je povzročil stavko slovenskih železničarjev v Trstu, ki ima za naš narod tako katastrofalne posledice. Tudi si Vam ni treba beliti glave, ali se bode strojno osobje in pa ono v delavnici nadomestilo z praznoglavci iz pisarn ali pa z »polnoglavci« od »Napreja« — to bodo že rešili drugi — mogoče bodo Zvezarji s svojim diktatorjem tudi kaj pomagali!

Žrtve že imate — le vprašajte v Zagorju — najprej ste dotičnega sodruga na vseh shodih poveličevali in z hujskanjem pripravili tako daleč, da je storil hudodelstvo pri napravah v postaji med stavko — a potem ga je prijelo sodišče po njegovi izjavi na naznanilo lastnih sodrugov in stranke — sedaj je brez službe, ker jo je sam pustil, kolne voditelje in čaka roke pravice. Tudi tukaj so krivi seveda Zvezarji.

Javnost je zastrupljena, — a zastrupili so jo agitatorji Vaše politične šole in Vašega kova. Polom je tukaj — neizogiben in je že stavba v razsulu na železnicah, — zato Vam svetujem, ker ste mi prisodili vsemogočnost diktatorja v državi, da bodite lepo mirni in pametni. Ne izzivajte po nepotrebnem, saj ne pomaga nič, k večjemu to izzivanje povzroči konec potrpežljivosti diktatorja, ki bode na vse zadnje le pritisnil na »knof« in marijonete bodo mehanično delale, — precizno — in če pri tem delu zagrabijo tudi celokupno uredništvo »Napreja« in ga prestavijo na mesec ali pa v naročje Bela Kuna ali Ljenina — vzame diktator to odgovornost ravnodušno in mirno na svoje rame.

Ivan Deržič.

Politične vesti.

Zbori zaupnikov JDS. v svrho ustanovitve okrajnih odborov se vrše prihodnjo nedeljo dne 10. avgusta t. l.: 1.) v Zagorju ob Savi ob 2. popoldne, v Sokolski dvorani; 2.) v Ljubljani ob 10. dopoldne v Narodnem domu; 3. v Velikih Laščah ob pol 11. dopoldne pri Puclju; 4.) v ponedeljek dne 11. t. m. ob 9. dopoldne bo enak sestanek v Kranju v šoli za K. O. kranjskega okraja.

— **Nobenih izstopov!** Beograd, 9. avgusta. Radikalska »Tribuna« nadaljuje danes svoje infamije proti demokratom. Trdi, da hočejo demokrati nahujskati Slovence proti Srbom zaradi valute. Končno javlja, da sta poslanca dr. Milko Brezigar in dr. Dinko Puc izstopila iz Demokratske zajednice. Na vsem skupaj ni niti trohice istine. V današnji »Demokraciji« prizadeta poslanca najenergičnejše demantirata zlagano vest.

MINISTRSKA KRIZA. REGENT DESIGNIRAL ČLANA DEMOKRATSKE ZAJEDNICE MINISTRA DAVIDOVIĆA ZA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

Beograd, 7. avgusta. Danes ob 4. pop. se je podal predsednik Narodnega predstavništva dr. Draža Pavlović k regentu, da ga informira o razpoloženju parlamentarnih skupin glede sestave nove vlade. Ob 6. uri zvečer je bil na to pozvan v avdijenco k prestolonasledniku dosedanji naučni minister Davidović. Na tej avdijenci je prestolonaslednik poveril Ljubi Davidoviću kot predstavniku največje grupe v parlamentu, Demokratske zajednice, da poskuša sestaviti vlado, ki bi se mogla v svojem delu nasloniti na Narodno Predstavništvo. Davidović ima torej dvojen mandat, prvič da poskusi sestaviti koncentracijski kabinet, katerega bi se udeležile vse parlamentarne skupine, ali pa, ako bi se to ne posrečilo, da sestavi koalicijsko vlado, ki bi se opirala vsaj na večino

---

LISTEK.

Manica Komanova:

Na etapnem poveljstvu.

(Slika izza težkih časov.)

»Veš kaj, Mina, jaz sem se že odločil. Jutri, ali vsaj pojutranjem odrinem, pa je. Misli si, kako bo Tone vesel, ko me zagleda. Pa tudi za naju je bolje, če grem, ker bova potem vsaj vedela, kako je pravzaprav z njim in naju ne bo več tako skrbelo.«

»Oj, Miha, tudi jaz želim, da bi ti šel do Toneta. Ali bojim se, da boš opešal. Že od tu do Ljubljane se pot tako nazarensko vleče, a od tam pa z vlakom bogve kako dolgo še. Miha, to mora biti gotovo zelo daleč.«

»I, zlomka, saj se bom peljal. To me ne bo preveč utrudilo.«

»Že res, Miha, toda tisto drenjanje na kolodvorih, ne, to ni za starega človeka. Tudi se bojim, da bi se ti po pomoti ne vsedel na napačni vlak. Na ljubljanskem kolodvoru šviga toliko vlakov sem in tja, da se človek prav lahko zmoti. Moj Bog, kaj bi bilo, ko bi se ti na primero odpeljal tja kam proti Dunaju . . .«

»Eh, kaj tisto, saj so kondukterji, oni bi mi že pokazali in me podučili.«

Tako sta se razgovarjala in prerekala zakonca Mina in Miha Žigon, bajtarja na Selu pri Vodicah.

Zadovoljno je živel Miha Žigon s svojo dobro ženo dolgo vrsto let. Imela sta tri krepke in ubogljive sinove. Starejši se je izučil kovaštva, srednji kolarstva, a najmlajši, namenjen očetu za naslednika, je pridno obdeloval zemljo, kar jo je premogla Žigonova bajtica. Ako je utegnil, je šel še celo k sosedu na dnino, da si je še posebej prislužil kak krajcar. — O, srečni so bili Žigonovi ljudje, zelo srečni. Le žal, da je na zemlji vse tako nestalno.

Napočil je čas nesrečnega spomina, čas grozovite vojne, in uboga stara Žigona sta bila zadeta, da se jima je upognil hrbet, in njiju življenju je bilo prikrajšano gotovo vsaj za deset dolgih let.

In kaj se je zgodilo?

I, kaj! Starejša dva Žigonova sinova že snivata, ubita od ruskih krogelj, spanje pravičnih tam v mrzli zemlji gališki, a mlajši sin Tone, ki se je boril z Italijanom, leži sedaj ranjen tam nekje pri Št. Petru na Krasu.

Uprav včeraj je Tone pisal domov, kako rad bi po dolgem času zopet enkrat videl ljube stariše, in to je dalo povod današnjemu razgovoru med očetom in materjo.

»Vidiš, Miha,« prične zopet mati, zroča v ugašajoči ogenj na ognjišču, »jaz bi rekla, kar pojdi, le kar hitro k njemu. Najraje bi šla še jaz s tebojo. Saj veš, naj vsaj Toneta vidim — onih dveh itak nikoli več ne bom . . .«

Jok ji je ustavil besedo.

»Potolaži se že enkrat,« deje sočutno Miha, naslanjajoč se na ognjišče. »Toneta boš že še videla. Jaz bi sicer raje videl, da bi šla tudi ti z menoj, toda oba res ne moreva kar naenkrat od doma, že radi živine in prašičev ne. Eden naj gre, ti ali jaz, kakor hočeš.«

»Le ti pojdi. A prav malo upam, da bi prišel do njega. Oh, sedaj so take sitnosti. V Ljubljani ti bo treba hoditi na več krajev, da si izprosiš potrebno dovoljenje. A tisti gospodje so za dovoljenje menda zelo skopi in ga prav malokomu dajo. Prejkone se boš zastonj trudil do Ljubljane. Oh, oh —!«

»I no kaj, za sina je treba vse poskusiti in vse pretrpeti. Morda se mi pa le posreči.« pravi mož ter se gladi po redkih laseh.

»Miha, veš, kaj mi je prišlo na misel? Saj poznaš Sodarico iz Tačna? Njen mož je vojaški stražnik in se nahaja tudi tam nekje v bližini Št. Petra in ona je bila, kakor sem čula praviti, že dvakrat pri njem. Sploh je Sodarica v onem kraju dobro znana, ker hodi večkrat na ono stran kupčevat z raki in ribami. Miha, predno se na daljno pot podaš, pojdi do nje! Ona te bo lahko podučila, kam se ti je obrniti radi legitimacije, povedala ti bo, kedaj gredo vlaki ter ti dala eno ali drugo potrebno navodilo. Kaj praviš, Miha, jaz ti svetujem, da bi stopil do Sodarice!«

Žigonu se ni zdel napačen ta svet. Po kratkem premisleku pravi:

»Dobro, Mina, da si me spomnila na to. Sodarica je pogumna ženska in dobro izkušena v takih stvareh. Takoj jutri zjutraj grem do nje.«

Nato sta Žigona, z mislijo na ljubljenega sina, sedla k skromni večerji.

Drugo jutro se je Žigon krevsajočih korakov odpravil proti dobro uro oddaljenemu Tacnu.

To pot mu je bila sreča posebno mila. Ni še hodil četrt ure, ko mu pride nasproti — Sodarica.

»Oho, očka Žigonov, kam ste pa vi namenjeni?«

»Vižo no, vižo! Kdo bi mislil, da mi boš nasproti prišla? K tebi sem namenjen, nikamor drugam, kakor k tebi. Sedaj si pa storila dobro delo, ker si mojim starim nogam prihranila pot. Jaz ti svoje povem, potem grem pa lahko kar nazaj, kaj ne?«

»Ali res? K meni ste hoteli? Prav, prav, očka, le kar obrnite se nazaj proti domu, greva skupaj. Jaz imam v Vodicah opravek in med potjo se vse domeniva.

In šla sta spet proti Selu.

Med potjo je Žigon pripovedoval Sodarici, kaj ga je napotilo k njej, ter jo prosil, naj mu ona po svoji izkušenosti svetuje, kam se mu je obrniti in kako mu je ravnati.

»Očka,« veselo vzklikne Sodarica, »kako pravi čas ste naleteli name! Glejte, kakor nalašč jutri odpotujem k svojemu možu in vi greste kar z menoj. Vi sami bi prav gotovo ne dobili legitimacije, saj ne veste, kako so hudobne te vojaške mrhe. Da je le on sit, za bližnjika nima srca. Sicer še prav nič ne vem, kako bo, morda tudi jaz z vami vred ne dobim dovoljenja, toda poskusiti se pa le mora. Veste, jaz se največkrat zvijače poslužim, s tisto še največ opravim pri teh vojaških norcih. Saj pravim, hudobni so kakor vragi, neumni pa tudi kakor osli, in predno se oni dobro zavedo, jih jaz dostikrat že dvakrat ogoljufam. Torej, če ne bo šlo drugače, pa poskusiva z zvijačo. Samo previdni morate biti in vedno se le mene držati, da vam zamorem svetovati. Jutri opoldne odideva do Ljubljane, potem greva na policijo, od tam na vojaško poveljstvo in tako naprej. Če hočete za Toneta kaj s seboj vzeti, lahko vzamete, tam bom že pomagala nositi. — O, meni so tisti krajl dobro znani in vem, kje je tista bolnica, v kateri leži vaš Tone. Bodite brez skrbi, prav do tje vas povedem. Jaz bom pa morala od tam še nekoliko naprej, kajti moj mož in vaš Tone nista skupaj. A nazaj grede se zopet oglasim in vas vzamem s seboj domov. Da, tako bo!«

(Konec prihodnjič.)

parlamentu. Prestolonaslednik je sprejel Davidovića z izredno toplimi izrazi in mu izrazil svoje osebno zaupanje. Iz prestolonasledníkove vile se je designirani ministrski predsednik v spremstvu dvornega maršala Balugdžiča vrnil v mesto in sicer v svoje ministrstvo prosvete, kjer so bili zbrani demokratski ministri. Javil jim je mandat, ki ga je dobil od prestolonaslednika. Po kratki konferenci so ministri odšli v parlament v Demokratski klub, ki se je takoj polnoštevilno zbral na sejo. Predsednik seje Bora Popović je javil, da je sestava vlade poverjena članu kluba ministru Davidoviću. To objavo je klub vzel na znanje z odobravanjem in izrazom tople simpatije za Davidovića. Nato se je vršila obširna debata o politični situaciji. Nato je odšel designirani ministrski predsednik k dosedanjemu predsedniku Protiću ter mu sporočil svoj mandat in stavil vprašanje za sodelovanje v koncentracijskem parlamentu. Istotako se je podal g. Davidović k predstavnikom manjših parlamentarnih grup in sicer dr. Laginji, predsedniku Narodnega kluba, in dr. Korošču, predsedniku Jugoslovanskega kluba. Po kratkih konferencah se je g. Davidović vrnil v ministrstvo prosvete k svojim tovarišem na konferenco, ki je trajala do 9. ure zvečer. V petek se bodo pogajanja nadaljevala

Beograd, 7. avgusta. Vest o designiranju Davidovića za ministrskega predsednika je vzbudila v Beogradu občo pozornost. Beograjski listi so jo javili občinstvu s posebnimi izdajami. Značilno pa je, da je radikalska »Tribuna« v svojem večernem izdanju še vedno trdila, da bo sestava kabineta poverjena radikalcem.

Beograd, 7. avgusta. Politični krogi se bavijo s kombinacijami sestave nove vlade ter računajo, da bo v koncentracijskem kabinetu 8 resorov pripadlo Demokratski zajednici, 4 radikalcem, 2 Narodnemu klubu in po eden Jugoslovanskemu klubu, radikalnim disidentom in socijalnim demokratom. Razven tega bi ministrstvo inostranjih del bilo pridržano političarju izven strank, dr. Trumbiću, vojno ministrstvo pa nekemu generalu. Z druge strani se trdi, da radikalci na noben način ne pristopijo h kabinetu in da stavijo takšne negativne osebne pogoje, ki onemogočujejo sestavo koncentracijskega kabineta, Narodni klub in Jugoslovanski klub še nista definitivno zavzela svojega stališča. Oba kluba se bodeta tekom petka definitivno izjavila. Kaže, da bodo male grupe poskušale zagotoviti si za svoje sodelovanje kar najbolj mogoče visok politični honorar. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da do koncentracijskega kabineta ne pride, pač pa do koalicijskega in tudi to ne tako kmalu.

Karakteristika. Beograd, 7. avgusta. Današnja »Demokracija« piše: »Špijonska »Tribuna« je pod naslovom »Jedna deskruktivna koterija« napisala vrsto nedostojnih osebnih napadov na slovenske člane demokratske stranke. Mi smo zelo zadovoljni, da se ti člani ne dopadejo »Tribuni« in njenemu lastniku in glavnemu uredniku Dimitrijeviću. Brezdvomno znači to, da so ti ljudje pošteni, sicer bi jih »Tribuna« ne napadala. V njej delajo samo kazematski tipi. Sam lastnik in izdajatelj tega lista je služil doslej najbolj umazanim režimom. V najbolj črni dobi reakcije je pred 20 leti urejeval policijski glasnik, organ črnega kabineta Vladanove policije, ko so v Srbiji bili preganjani vsi pošteni in napredni ljudje. Zato se zadovoljujemo s konstatacijo in temu človeku na njegove napade ne odgovarjamo.

Polemika brez konca. Beograd, 7. avgusta. Finančni minister Ninčić je dal objaviti v »Trgovinskem Glasniku« intervju, v katerem se brani proti napadom in kritiki radi svoje zavožene finančne politike. Brani se proti demokratom, čeprav ne smatramo teh vprašanj za strankarska, ampak za obče narodna. Očividno izgleda, da je pri svojih klerikalnih prijateljih že dobil odpuščanje. V intervjuvu brani žigosanje, pravi, da njegovi ukrepi ne škodujejo kronskemu denarju, ampak ščitijo dinar itd. in končno očita Slovencem, da oni zadržujejo ureditev valute! Da se bo pri nas doma videlo, kakšen finančnik je ta minister in kaj trdi o nas, bomo prihodnji teden objavili Ninčićev članek dobesedno in obenem preskrbeli za vsa potrebna pojasnila, ker ne damo, da bi radikalski finančni minister smel uničiti še zadnje bore ostanke našega narodnega gospodarstva.

— **»Tribuna« proti dr. Trumbiću.** Beograd, 7. avgusta. Včerajšnja radikalna »Tribuna« napada povodom nekega članka »Demokratije« od torka o krizi na sledeči nedostojni, lažnjivi in ogabni način dr. Trumbića, našega zunanjega ministra, Jugoslovanski odbor in srbsko opozicijo pod naslovom »Zunanji neuspehi«: »Demokratija« trdi, da smo izgubili Temešvar samo radi slabe zunanje politike, ki jo vodijo radikalci. Ta organ g. Sečerova in Pribičevića pravi: »Da ni bilo g. dr. Trumbića, poleg Pašića in Protića, bog zna, kam bi bili odšli z našimi pretenzijami.« V kolikoi si je g. Trumbić steker zasluge, da nismo odšli z našimi pretenzijami »bog zna kam«, bo sodilo naše ljudstvo najbolje po tem: Ko so bili pred komisijo, ki se bavi z vprašanjem naših mej napram Romuniji in madžarski, zaslišani tudi naši delegati, je izjavil g. Trumbić, da te zadeve ne pozna dovelj, da bi se o njej izjavil. To je pa tudi vse, kar se more zaenkrat konštatirati o »uspehih« g. Trumbića, ki ga je g. Ljuba Davidović že zdavnaj na Krfu potrepljal po rami, rekoč: »Naš bodoči ministrski predsednik.« Take in slične laskavosti so ojunačile Jugoslovanski odbor, da se je osmelil in da je pričel za časa največje bede Srbije metati blato ne samo na srbsko vlado, ampak tudi na celo Srbijo. Tudi sedanji tovariši Jugoslovanskega odbora, srbski opozicijonalci, so se zvesto pridružili tem napadom na srbsko vlado in Srbijo samo. V Evropi, kakor tudi v Ameriki se je pričela gonja po informacijah Jugoslovansekga odbora in znani dr. Hinko Hinković je poskušal pridobiti naše ljudi v Ameriki za republiko in federacijo. Dobro je torej, če si zapomnimo izjavo g. Svetozara Pribičevića in ostalih demokratov, da oni vidijo v Trumbičevi politiki edino pravo in dobro našo politiko.«

Izdajstvo Radićeve stranke. Zagreb, 8. avgusta. Današnje »Novosti« objavljajo memorandum, ki ga je vodstvo seljačke stranke poslalo neki laški komandi v okupiranem ozemlju. Memorandum končuje s tem predlogom: »Ako vzamemo v obzir vse gori navedene okolnosti, namreč veliko nezadovoljstvo Hrvatov zaradi postopanja srbske vojske v hrvatskih deželah in dejstvo, da se zaprečavajo volitve in sklicanje konstituante, naj bi italijanski delegati na mirovni konferenci brezpogojno dali sledečo izjavo: »Italijanska vlada smatra Bosno in Hercegovino, Dalmacijo, Istro, Gorico in Gradiščansko za zemlje, glede katerih ne more na mirovni konferenci stopiti v pogajanja z delegati srbske kraljevine, marveč z delegati, ki te zemlje direktno predstavljajo. Zato zahteva laška vlada: 1. da se iz navedenih zemelj umaknejo srbske čete in da zasedajo laške čete Dalmacijo, Istro, Goriško in Gradiščansko, dočim naj bi alirane ali francoske čete zasedle Hrvatsko in Slavonijo, Bosno in Hercegovino; 2. da se takoj izvoli in zbere v Zagrebu hrvatska konstituanta; 3. da se te konstituante udeleže tudi Slovenci in da se volitve izvrše tudi v Gorici in Gradiški, dočim bi se v Istri izvedle skupno s hrvatskimi volitvami; 4. italijanska vlada ne prizna kraljestva SHS, ker ima dokaze velikega nezadovoljstva Hrvatov in Slovencev proti sedanji državni tvorbi in sploh proti obliki kraljevine; 5. rešenje vprašanje Trsta in Reke in ostala vprašanja, ki tvorijo del naših zahtev, bi se moralo odgoditi do po volitvah za konstituanto, in se morajo urediti z delegati Hrvatov in Slovencev; 6. vprašanja teh krajev niso srbska vprašanja; 7. laška vlada ne more priznati kraljevine SHS tudi za to ne, ker so to trije različni narodi in ker so izključeni Bolgari, ki so tudi Jugoslovani; 8. nobeno zgodovinsko dejstvo ne dokazuje narodnega jedinstva SHS. Srbi, Hrvati in Slovenci so trije narodi, trije različni jeziki, tri kulture in dve veroizpovedanji, različni so narodni odnošaji. Tudi Hrvati in Srbi ne govore z istim jezikom, še manj pa jugoslovanski.«

Ta izrodek bolne domišljije največjega strankarskega cinizma in popolne moralne neobčutljivosti so torej hrvatski takozvani republikanci predložili Lahom. V Parizu obstoji celo njihova delegacija štirih mož, ki izdajajo z laškim denarjem svoj dnevnik in delajo, kakor bivši črnogorski kralj, skupno z Lahi. Memorandum, čegar vsebino smo po »Novosti« danes v izvlečku prinesli, je bil zaplenjen pri treh katoliških duhovnikih, ko so se hoteli kot odposlanci stranke odpeljati iz Zagreba na Reko, kjer so jih Lahi že čakali. Naše oblasti so namreč točno dognale, kdo se je pogajal z Lahi, kdaj in kje. Po sklepu miru se bo ta materijal tudi objavil, in bo dokazal, koliko politične nezrelosti in moralne propalosti je zapusila med nami stara Avstrija in koliko so vredni njeni bivši stebri in pristaši.

Pro domo. Ko že govorimo o sličnih ljudeh, reagiramo tudi na pisavo »Slovenca«. Ta list, ki ima od vseh listov med nami najbolj sramotno politično zgodovino, se od časa do časa drzne imenovati podpredsednika deželne vlade dr. Žerjava denuncijanta, ker je storil svojo uradno dolžnost. V interesu Slovenčeve stranke same ponovno prosimo, da blagovolite prenehati s takšnim blatenjem, sicer začnemo z dokumenti objavljati, kako ste denuncirali na desno in levo, kako ste denuncijacije organizirali, in katere osebe so razven Šusteršiča za to odgovorne.

— **Izjava.** Zbor zaupnikov, zveze jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor, kateri organizaciji pripada vse pošteno misleče slovensko železničarstvo v Mariboru, je na svojem zborovanju dne 5. avgusta t. l. v Narodnem domu sklenil sledečo objavo: Na impertinentni dopis v »Napreju« od 4. t. m., ki je pripravljen merodajnim faktorjem v svarilo in ki napada našega predsednika izjavljamo: 1. Obsojamo skrajno krivični in lažnjivi nastop soc. demokratskega časopisa »Naprej« na našega predsednika gospoda revidenta Jarha in mu izrekamo za njegovo požrtvovalno in smotreno delo za časa političnega štrajka nemških in nemčurskih železničarjev in njegovo vsestransko delo v organizaciji svojo zahvalo in popolno zaupanje. 2. Konštatiramo, da je »Naprej« ali iz njemu lastne zlobe nalagal svoje bralce, ali pa v svoji lahkovernosti nasedel svojemu dopisniku, ko je zapisal, da je predsednik Zveze pustil pozvati socijalno demokratičnega predsednika z orožniki k sebi. Stvar nikakor ne odgovarja resnici in se sledeče zagotovi: Predsednik gospod Jarh je povabil dne 21. julija predsednika socijalne demokracije na sestanek, na katerega je gospod Nachtigal tudi prišel in je bil le slučajno po sestanku radi razširjevanja štrajkarskih od nikogar podpisanih letakov na stopnicah stanovanja gospoda Jarha aretiran. 3. Pripravljeni smo na vse še tako smradljive napade od strani socijalnih demokratov in ponovno izjavljamo, da nas vsi njihovi še tako nesramni zbodljaji ne bodo spravili iz naše jasno začrtane poti. — Merodajni faktorji v naši državi naj pa vzamejo na znanje, da se mi grožnjam naših rdečih bratcev le pomilovalno posmehujemo in da smo pripravljeni v ponovnem slučaju sami z njimi obračunati in napraviti na železnici red, ako tega ne bode vlada znala ukreniti. Roke proč — od vsega kar nam spravlja našo toliko stoletij težko pričakovano državo v nevarnost. — Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor. T. č. tajnik: Habjan. T. č. podpredsednik: Skerjanc.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Krona in dinar. LDU. Beograd, 6. avgusta. V finančnem ministrstvu je izdelana predloga, da se morajo na ozemlju celokupnega kraljestva plačati v dinarjih dolžne pravne pristojbine, koleki in ekvivalenti na dolgo. V interesu dolžnikov je, da plačajo dolg v kronah, ker bodo od 1. septembra plačevali svoj dolg v dinarjih.

Nov carinski načrt. Že zopet finančni minister. LDU. Beograd, 6. avgusta. Minister za trgovino je izdelal načrt o izpremembah v carinskem zakonu, ki bi bolj odgovarjal javnim potrebam in ki bi se razširile na vse ozemlje kraljestva. Končno odločitev bo izreklo finančno ministrstvo.

Vojaške vaje. LDU. Beograd, 6. avgusta. V novoosvobojenih krajih se pozivajo vsi vojni obvezanci na dvomesečne vojaške vaje. Pozivanje se vrši v skupinah. Na vojaške vaje se ne pozivajo tuji državljani.

Pod sekvestrom. Osjek, 7. avgusta. Danes sta bila stavljena pod sekvester veliki paromlin »Union« in »hrvatsko-slavonska tvornica kož«. Čez par dni bo proglašen tudi sekvester nad »slavonsko agrarno štedionico«, kateri so osješki listi dokazali, da dela po informacijah svoje centrale v Budimpešti.

Gibanje socijalistov v Dalmaciji. Split, 7. avgusta. Socijalisti so sklenili osnovati svojo lastno tiskarno pod imenom »radnički štamparski zavod«. — V nedeljo so imeli splitski socijalisti zborovanje, na katerem je bil izvoljen tudi novi odbor, v katerem sta tudi znana voditelja Domazet in Balkaš.

Slovanski svet.

V mladini je bodočnost. LDU. Turčansky Sv. Martin, 7. avgusta. (ČTU.) Ob veliki udeležbi iz vseh slovaških pokrajin je zboroval danes tukaj po vojni prvi shod slovaške mladine, na katerem je bila sklenjena enotna organizacija v povzdigo slovaške kulture.

Zavezniki.

Stavka v Švici. LDU. Bazel, 7. avgusta. (Dun. kor. ur.) Položaj je postal isti. Noč je bila mirna. Vedno več delavcev se javlja prostovoljno k delu, katere vojaštvo spremlja v delavnice. Urednik lista »Baseler Vorwärts« je bil iz dosedaj neznanih vzrokov aretiran.

LDU. Curih, 7. avgusta. (ČTU.) Glasom poročila švicarske brzojavne agenture je zborovanje delavskih delegatov z 252 glasovi proti 100 glasovom sklenilo stavko nadaljevati.

Stavka v Liverpoolu. LDU. London, 7. avgusta. (Dun. kor. ur.) »Reuter« poroča: V poslanski zbornici je Shortt naznanil, da se v Liverpoolu nobeni policisti več niso pridružili stavki. Položaj je tam neizpremenjen. Neki elementi poskušajo, da bi v Leverpoolu ustavili vse delo in prepustili mesto zločincem. To se jim ni posrečilo. Vlada bo krajevne oblasti podpirala na vse načine, da bodo mogle vzdrževati red in braniti meščane. Poskusi, da bi zažgali doke, so se izjalovili.

Stavke v Ameriki. LDU. New York, 5. avgusta. (Dun. kor. ur.) Poroča se, da stavka 150.000 do 200.000 železniških delavcev. Hynes, generalni direktor železnic se boji, da bi prišlo do resnega motenja železniškega obrata, če bi stavka trajala delj, kakor en teden. Stavka je prisilila jekleni trust, da je pogasil 8 do 12 peči v Garyju, vsled česar je ostalo brez kruha 10.000 delavcev.

Mirovna konferenca.

Lahi ratificirajo mir z Nemčijo. LDU. Milan, 6. avgusta. (Dun. KU.) »Corriere della Sera« poroča iz Rima: Komisija za proučevanje versailleske mirovne pogodbe je po več sejah pritrdila ratifikaciji. Socialisti so se uprli ratifikaciji.

Ogrska se razoroži. LDU. Pariz, 6. avgusta. Po listu »Journal« je vrhovni svet določil instrukcije, ki jih prejmejo vojaške komisje za izvedbo pogojev premirja glede na razorožitev na Ogrskem. Vrhovni svet je izdal odredbo, da prepreči konflikte med ogrskim prebivalstvom in romunskimi in srbskimi četami.

Odhod delegacije. LDU. Inomost, 7. avgusta. (Dun. KU.) V sredo zvečer je nemškoavstrijska mirovna delegacija z državnim kanclerjem dr. Rennerjem večinoma zapustila St. Germain. Na kolodvor je prišel komandant Bourgeois z vsemi drugimi častniki vojaške misije, da se poslovi od potnikov. Vlak je danes zvečer prišel v Inomost.

Odgodeno. LDU. Amsterdam, 6. avgusta. (Dun. KU.) Tiskovni urad »Radjo« poroča iz Washingtona, da je senat odgodil debato o zvezi narodov, da bi se v posvetovanju pečal z vprašanjem prehrane.

Romunijo grajajo. LDU. Berolin, 7. avgusta (Dun. KU.) »Abend« poroča iz Pariza preko Berna: Vrhovni svet se je pridružil stališču ameriškega zastopnika Polka in grajal samovoljnost Romunije, ki je vrhovni svet ne bo trpel. Ako bo opomin v Bukarešti ostal brezuspešen, se namerava kolektivni korak aliiranih velesil, ki naj Romunijo prisili, podvreči se v ogrskem vprašanju odločbi mirovne konference.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Habsburg redivivus. LDU. Dunaj, 7. avgusta. (Dun. kor. ur.) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča k imenovanju nadvojvode Jožefa, da se je angleška vlada najprej pogajala z bivšim cesarjem Karlom. Le ta pa je ponudbo odklonil, češ da ga nič ne mika vladarska moč, ker se mu niti prej z najboljšo voljo ni posrečilo preprečiti razpad monarhije. Tudi bi se težko sprijaznil s položajem, da bi bil samo nekak upravitelj Madžarske on, ki je bil prej kralj in cesar. Potem je skušala angleška vlada postaviti na čelo republiki vojvodo Hohenberškega (sina umorjenega prestolonaslednika Ferdinanda). Ker so tudi ta pogajanja potekla brez uspeha, so pozvali nadvojvodo Jožefa, da prevzame vodstvo Madžarske.

Komploti brez konca. LDU. Dunaj, 6. avgusta. (ČTU.) Pozno zvečer je bilo danes več ljudi aretiranih. Oblasti sodijo, da gre za resen komplot, ki je bil naperjen proti visokim vodilnim osebam, posebno proti predsedniku Seitzu in državnemu kancelarju Rennerju.

LDU. **Berlin**, 7. avgusta. (ČTU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Curiha: Tukaj se nahajajoči ogrski emigranti, ki so pod cesarjem Karlom upravljali v ministrstvih visoka mesta, so se mnogo prizadevali zato, da se bivši cesar Karel povrne na ogrski prestol in so obljubljali ententi, da podpiše Ogrska vsak mir, ako pride Karel v Budimpešto. Najnovejši budimpeštanski dogodki so te njihove namere uničili, kljub temu pa še princ Windischgrätz in njegovi pristaši živahno nadaljujejo to agitacijo.

Angleži o Madžarski. LDU. Rotterdam, 7. avgusta. (ČTU.) Vse angleško časopisje stoji pod vtisom madžarskih dogodkov. »Morning Post« in »Westminster Gazette« pravita, da jih razvoj teh dogodkov ne presenečа. Ta rešitev je bila neizogibna in njene niti se stekajo v Parizu in Londonu. Storjen je prvi korak, da se uresniči dolgo pripravljeni načrt, ki naj zajamči mir in ravnovesje v Evropi. Budimpeštansko presenečenje ni edino, kar jih imamo pričakovati v obdonavskih pokrajinah.

Ameriško posojilo. Dunaj, 7. avgusta. Ameriška unija je dala nemški banki 400 milijonov dolarjev na tri mesece kot posojilo. Posojilo se more eventualno prolongirati. (400 milijonov dolarjev znači po sedanjem kurzu okrog 7 milijard mark.)

Italija.

Lahi in Nemci. LDU. Berlin, 6. avgusta. (ČTU.) »Vossische Zeitung« poroča iz Rima: Vzpostavitev nemško-italijanskih odnošajev jako naglo napreduje. Ukrenilo se je že potrebno za direktno brzojavno zvezo Berlina z Rimom. Posebna komisija bo po nalogu italijanske vlade razmotrivala vprašanje vzajemne izmenjave blaga obeh držav. Ena nemška komisija je že dospela v Rim, drugo pričakujejo tam v kratkem, da izvrši priprave za novo nemško poslaništvo. V italijanskih krogih se širi mnenje, da zasede poslaniško mesto v Rimu grof Brockdorff-Rantzau.

Stavka v Italiji. LDU. Milan, 6. avgusta. (Dun. KU.) Kakor poroča »Corriere della Sera«, se je stavka kovinskih delavcev razširila na Bergamo. Jutri se bo stavka razširila tudi na metalurgične obrate.

LDU. Milan, 7. avgusta. (Dun. KU.) Neapeljski delavski svet je včeraj sklenil stavko. Stavka kovinskih delavcev različnih italijanskih pokrajinah se nadaljuje.

Razgled.

Drobiž. LDU. Saint Germain, 7. avgusta. (Dun. kor. ur.) Iz nekega washingtonskemu senatu podanega poročila posnema »Daily Mail«, da znašajo stroški svetovne vojske vseh držav skupaj 1250 milijard frankov. Na tej svoti je sama Anglija udeležena z 250 milijardami.

Sokolstvo.

Sokolska Župa Ljubljana I. V. župni zlet dne 17. avgusta v Kočevju. Tekma, telovadba, veselica. Vozi posebni vlak. — Bratje in sestre, udeležite se vsi! Takisto pozivljamo Sokolstvu naklonjeno občinstvo k mnogobrojni udeležbi. — Zdravo!

Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo popold. javno telovadbo z veliko ljudsko veselico z izbranim in bogatim sporedom. Telovadba, pri kateri sodelujeti ljubljanski bratski društvi Sokol I. in Sokol II. bo ljubiteljem telovadne vzgoje ponovni dokaz resnega sokolskega truda in dela. Svojo udeležbo so prijavila vsa ljubljanska društva, Primorski sokolski krožek in Sokol iz Most. — Nadejamo se, da bomo pozdravili zastopnike bratskih društev tudi od drugod. — Ljubljanska Sokolska društva odkorakajo iz Ljubljane ob pol 2. uri izpred Mestnega doma. Po javni telovadbi sledi ljudski koncert »Ljubljanskega Zvona«, ki nastopi s 70 pevci in pevkami. Sodeluje godba ljubljanske garnizije. — Zbrani koncertni komadi obeh bodo želi gotovo najlepše priznanje posetnikov. Bo to lepa Sokolska manifestacija v probujo našega ljudstva k velikim narodnim idealom! — Čisti dobiček je namenjen izrecno le za zgradbo Sokolskega doma v Št. Vidu. — Zlasti z ozirom na to se nadejamo mnogobrojne udeležbe. Vstopnina k javni telovadbi koncertu in veselici 2 K za osebo. Zdravo! Odbor.

»Sokol I.« se korporativno udeleži javne telovadbe br. društva »Sokola Št. Vid,« ki se vrši v nedeljo popoldan. Svoje članstvo bratsko vabimo, da se polnoštevilno udeleži te prireditve. Zbiramo se ob eni popoldne v društvenem lokalu, odkoder odkorakamo pred »Mestni dom«, da se pridružimo drugim društvom. Korakanje v Št. Vid spremljata vojaška godba in trobentaški zbor. V Matjanovem gaju na br. svidenje! Najlepša in najpomembnejša manifestacija v letošnji sokolski seziji pa bo gotovo naš župni zlet v Kočevje, dne 17. t. m. Odbor nujno prosi, da se bratsko članstvo v kar največ možnem številu odzove vabilu župnega predsedstva in poseti kočevski sokolski zlet. Zlet se vrši ob vsakem vremenu. V Kočevje vozi za sokolsko članstvo posben vlak s 25 odstotnim popustom. Vrše se pogajanja, da se vožnja zniža še za nekaj odstotkov. Treba je v naprej naznaniti število onih, ki se udeleže pri zletu skupnega obeda. Vabimo zato vse brate, sestre, gojenke in člane naraščaja, ki se zleta udeleže in žele skupno obedovati, da to društvu naroče. Običajni obed bo veljal 7 K. Naročila in zneske za obed sprejema odbor to soboto in nedeljo dopoldan od 9. do 12. ure, v društvenem lokalu, trg Tabor 2. Daljna pojasnila slede. «Zdravo!« Odbor.

»Sokol II.« se udeleži v nedeljo 10. avg. korporativno v kroju javne telovadbe bratskega društva v Št. Vidu. Bratje in sestre udeležite se polnoštevilno. Zbirališče na Grabnu pred šolo ob četrt na 2. Zdravo!

Bratska društva Sokolske Župe Ljubljana I. opozarjamo, da nemudoma vrnejo statistične pole, dalje pa da do 10. avgusta t. l. priglase udeležbo ter reflektante na kosilo. Obenem naj se vpošlje na župo po 7 K za kosilo. — Ribnica, Lašče in Sodražica pošljejo denar naravnost v Kočevje. — Zdravo!

Ljubljanski Sokol. Neizprosna smrt ugrabila je iz vrst telovadk marljivo sestro Tonko Komanovo. Blag ji spomin!

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Konec polemike.

Predsedstvo »Zveze jugoslovanskih železničarjev« izjavlja s ozirom na dopis narodnega zastopnika, g. dr. Pestotnika v »Slov. Narodu« št. 180 z dne 3. avgusta 1919 sledeče:

1. Napade, da se v društvenem glasilu iz čisto osebnih nagibov in vsled pomanjkanja objektivne in kritične informiranosti posamezne politične osebe, predvsem narodni zastopnik dr. Pestotnik, sumničijo in obtožujejo, zavrača predsedstvo pred celokupno javnostjo z vso energijo. Glede posameznih točk poudarjamo:

1. Na pravočasno premestitev iz Trsta v Ljubljano društvo ni imelo nobenega vpliva, ker ga ni nihče upošteval in osrednji odbor ni bil v Ljubljani, temveč v Trstu in že raztresen po vseh postajah v Sloveniji. Deputacija, ki je po zatrdilu g. dr. Pestotnika preprečila pravočasno premestitev, je sestojala, v kolikor je sedanji osrednji odbor informiran, iz naslednjih gospodov: dr. Wilfan, Negovetič in baje Kopač.

2. Listo za sedanjo sestavo ravnateljstva drž. železnic v Ljubljani je poverjeništvo za promet predložilo predsedstvu ZJŽ, ko se je to po izrednem občnem zboru, ki se je vršil dne 19. decembra 1918, dne 20. decembra 1918 dopoldne predstavilo s spomenico. Med pogovorom je prišel z enim organom poverjeništva v dvorano tudi g. Vencajz. Predsedstvo ZJŽ ni bilo od nikogar obveščeno, da nastopa g. Vencajz kot zastopnik soc. demokratične organizacije. Tov. Leitgeb ni bil navzoč, ker ni bil takrat v Ljubljani. O takozvanem višjem ravnateljstvu predsedstvo ZJŽ ni bilo obveščeno, gotova dejstva je prinesel šele uradni list v št. 27 z dne 23. decembra 1918.

Osrednji odbor je dne 28. decembra 1918 pismeno protestiral tudi pri ministarstvu saobračaja, v dnevnih časopisih pa le iz lojalnosti ni objavil protesta, kakor je n. pr. storilo to društvo inženerjev, ker je bil prepričan, da je to višje ravnateljstvo mrtvo rojeno dete.

3. Pred prihodom ministra Vuloviča v Ljubljano je predsedstvo ZJŽ sklicalo sestanek, katerega so se udeležili skoraj vsi sedanji voditelji obeh železniških uprav. Na tem sestanku so se tudi določile točke za spomenico, ki je bila od predsedstva ZJŽ predana ministru sabračaja v prostorih poverjeništva za promet. Zakaj poverjeništvo za promet ni izposlovalo pri ministru definitivne odobritve sestave ljubljanske direkcije, osrednjemu odboru ni znano. Glede avtomatičnega napredovanja, ki je sedaj na pritisk društva gotovo, pa pride istotako resnica na dan v najkrajšem času.

4. Glede zvišanja tarifov društvo kot tako ni tangirano, poudarja pa, da za to stvar ne zadostuje niti dejstvo, da se zna izdelati tarifarične tablice po kilometru ali pa zbirati podatke, niti »nekaj splošnega študija«. Zvišanje so predlagali slovenski vodilni železniški funkcijonarji, katerih zmožnosti so vsestransko priznane ne samo pri nas v domovini, ampak tudi drugje. Ali je za narod boljše, da razni trgovci, verižniki in tudi naša okrajna glavarstva na Hrvatskem poleg tarifaričnih pristojbin plačujejo za prevoz tudi na tisoče »takse« v svrho podkupovanja, širjenja oz. priznanja korupcije od zgoraj — in znižujejo s tem seveda cene živilom in drugim potrebščinam! Tudi o tem se bo še pravočasno govorilo.

5. Glede imenovanja kontrolorja Negovetiča v ministrstvo naglašamo samo eno: da smo ponovno tako pri poverjeništvu, kakor tudi pri ministarstvu saobračaja zaman zahtevali razpis mest, kar se povsod pri vseh drugih državnih uradih samoobsebi izvršuje celo za cestarje. Razna mnenja o službeni sposobnosti padajo lahko le predpostavljeni, v tem slučaju direkcija Ljubljana. Kaka je oficijelna lista ravnateljstva za ministarstvo, osrednjemu odboru ni znano. Tudi ni ZJŽ kandidirala treh mlajših uradnikov, pač pa je zahtevala, toda ne od direkcije, ampak od ministarstva, prestavo treh svojih članov in sicer enega uradnika, enega poduradnika in enega uslužbenca, za Centralni odbor. O njih popolni strokovni usposobljenosti in zmožnosti prevzema popolno garancijo in bo izposlovala njih prestavo eventualno tudi proti »mnenju« raznih faktorjev.

6. Prva točka spomenice, sprejete dne 19. decembra 1918 na izrednem občnem zboru in predane dne 20. decembra 1918 g. poverjeniku za promet, naglaša izrecno, da je društvo strogo narodno-stanovsko, brez vsake strankarske politike. Društvo ni nikdar od nobene politične stranke zahtevalo političnih zastopnikov. Tov. Kejžarja ni kandidirala ZJŽ, temveč slovenski železničarji, pristaši politične stranke. Ako je stranka uvaževala te svoje pristaše in poverila mandat tov. Kejžarju, ji je to le v čast in tem tovarišem železničarjem v ponos. Načelstvo stranke pa mora priznati, da ZJŽ nikoli ni napadala stranke, temveč vedno pošteno in odkrito priznala dejstvo, da je to edina slovenska stranka, ki javno priznava delo, trud in zasluge slovenskih narodnih železničarjev za skupno domovino, dočim smo to od drugih naših političnih strank dosedaj zaman pričakovali. Neokusno, nestvarno in strastno pa je, ako se posamezni aktivno sodelujoči delavci kake stranke smatrajo za sakrosanktne in nezmotljive. Sicer pa smo g. dr. Pestotniku za aktivno agitacijo in konstatacijo, da nočemo biti politično društvo, zelo hvaležni.

Končno mora predsedstvo poudarjati še naslednja dejstva zadnjih 14 dni. Najprej proklamira aktivno sodelujoč delavec ene stranke stavko vseh slovenskih železničarjev in hoče na vsak način paševati, pri tem delu ga podpira zopet aktivno sodelujoč delavec druge stranke, obenem predstavitelj naše tukajšnje najvišje državne oblasti in končno pride še aktivno sodelujoč delavec tretje stranke in ošine narodnostanovsko društvo, ki noče strankarske politike. — To so naše pristno slovenske »epizode«, preko katerih gredo ZJŽ in ž njo vsi narodni slovenski železničarji brez nadaljne debate na dnevni red.

Predsedstvo Z. J. Ž.

Dnevne vesti.

Pogreb francoskega oficirja v Ljubljani. Poročnik francoskega pešpolka, dodeljen ententni železniški komisiji za prevažanje živil, Georges Devollon, edini sin premožne vdove, je dne 4. t. m. v svojem stanovanju v nekem tukajšnjem hotelu nenadoma zbolel ter drugi dan v deželni bolnišnici, kamor so ga bili prepeljali, umrl. Ker uboge matere niso mogli brzojavno obvestiti, se je tia odpeljal v to svrho poseben francoski častnik. Vojaški pogreb se je vršil na zelo slovesen način. Udeležili so se ga vsi francoski, angleški (amerikanski je bil menda zadržan) in italijanski člani ententnih vojaških misij v Ljubljani, zastopnik dravske divizije, okoli 40 častnikov naše armade in vsi v Ljubljani nastanjeni francoski vojaki (poilus), zastopniki raznih oblastev, kakor deželne vlade in magistrata in veliko število domačega odličnega občinstva, v pretežni večini dame. Pred krsto v šestvprežnem gala-vozu mestnega pogrebnega zavoda je korakala vojaška godba našega 26. pešpolka ter en voj tega polka v bojni opremi pod povelistvom dveh častnikov. Nosili so tudi sedmero vencev in sicer mestne občine, dva venca častnikov tovarišev Francozov na francoski trobojnici z napisom: »Les officiers francais à leur regrette camarade«. (Francoski častniki svojemu obžalovanemu tovarišu), en venec angleških častnikov tovarišev, en venec Italijanov v naravnost orjaških dimenzijah in z velikanskim trakom ter dva venca naše domače divizije s trobojnicami in slovenskim napisom. Posebno distingviran je izgledal angleški venec iz belih in lila rož z napisom na črnem moire traku: »The officiers of the British Mission at Ljubljana«. (Oficirji britske misije v Ljubljani.) Neposredno pred krsto je korakal francoski poročnik komandant častne straže pri mrtvaškem odru s sablio in čelado. Ob vozu s krsto, na kateri je ležal velik šopek cvetlic s francosko trobojnico, s čepico in redom pokojnega, korakali so na obeh straneh po štirje »fantassins en casque« (francoski infanterijski vojaki s puškami in čeladami). Ta častna straža je dospela semkaj s polkovnikom in celo deputacijo francoskega vojaštva iz Zagreba. Kondukt, pri katerem je naša godba prav dobro igrala žalostinke, je vodil mornariški superior g. Kokalj ob asistenci dveh vojaških kuratov. Zaključil je sprevod voj domačega pešpolka. Pred cerkvijo je oddalo naše vojaštvo desaržo, častna straža je po francoskem reglementu prezentirala (kar je bilo za nas nekaj novega in zanimivega), godba pa je zaigrala marseljezo. Marseljeza se pri vojaškem pogrebu namreč v Ljubljani še ni igrala od Napoleonovih časov sem. Pri grobu je slovensko govoril superior Kokalj. Podal je kratek opis življenja pokojnikovega ter njegovih vojaških vrlin; polkovnik, načelnik francoske deputacije iz Zagreba pa je imel poslovilni govor v francoskem jeziku.

Remerciements. L' Armée Francaise de Hongrie, remercie les personnes qui ont pris part aux Obséques du regretté Lieutenant Devallon.

Kaj je s sejmi? Ako se hočemo vsaj nekoliko že enkrat približati normalnim razmeram, se mora z rednim obratom začeti povsod. Z delom v industriji, z javnimi deli, s prometom, trgovino in kupčijo, skratka: povsod, kjer je tangirana splošnost in posamezniki. Edino to bode nas dovedlo v boljše čase. Žal, da se tega dovolj ne vpošteva, kar je vzrok, da delo počiva celo tam, kjer bi se lahko vršilo. Kakor bi bila še prava vojna! Le verižniki so pridni, kakor še nikoli! Toda začeti se bode moralo, sicer se bodemo pogrezali vedno še globlje. Če ima posameznik tudi dobro voljo, ima toliko ovir, da sam s svojo močjo sploh ne zmaga, ker je v vseh ozirih navezan na — naredbe. Vsaj kar se da storiti doma, naj se stori! Povsod trka na vrata sila in potreba in ljudje so si začeli, ne oziraje se na levo ne na desno, pomagati sami, kakor vedo in znajo. Ker so docela res še vojne in carinske ovire, naj se začne vsaj z domačim prometom. Tako je n. pr. s semnji. Ljudje, ki bi radi prodali živino, povprašujejo po kupcih, ti pa hodijo od vasi do vasi in tratijo po nepotrebnem čas. Pšenica gre pa pri tem v klasje verižnikom. Zakaj se vendar že ne otvorijo javni semnji? Ker ni teh, se vse to godi zakotno. Gotovo je konjsko kupčijo že marsikdo opazil na Figovčevem dvorišču. Ob gotovih dneh je to dvorišče polno konj in kupcev in kupuje ter prodaja vse, da je veselje. Kaj naj to pomeni? Da je skrajni čas, da se v Ljubljani otvorijo javni semnji. To bode gotovo v korist živinorejcem samim, železniški upravi, obrtnikom, posebno mesarjem, da jim ne bode treba hoditi po deželi, kar bi tudi vplivalo z ozirom na zmanjšanje visokih potnih stroškov na znižanje cen mesu, in pa mestni občini sami. Živinorejci in kupci so storili svoje, pokazali so, da je potreba tu, da je izvršljivo, vse drugo je pa odvisno od dobre volje merodajnih činiteljev, oziroma korporacij.

Koroški dijaki in dijakinje. Dne 25. in 26. avgusta se vrši v Šmihelu nad Pliberkom dijaški sestanek. Koroško dijaštvo se je razkropilo med vojsko, čas je, da se strnejo naše vrste od najmlajšega prvošolca do najstarejšega, da se spoznamo in si postavimo cilje v skupno delovanje za naše ljudstvo. Sestanek ima pred vsem namen, zbližati koroške dijake brez razlike, dati mlajšim navodila za nadaljno pot. Zato pozivamo vse dijake in dijakinje, tudi najmlajše tovaršе, da se sigurno udeležijo sestanka. Pričetek in pozdravni govor je dne 25. avgusta ob 10. uri dopoldne v Šmihelu. Poročalo se bo o položaju Slovanstva, posebno z ozirom na versko konferenco, o notranjih razmerah v Jugoslaviji, o dijaštvu v Jugoslaviji in špecijelno o koroškem dijaštvu in njegovih nalogah. Sestanek vodi gospod profesor dr. Gr. Rozman. Za hrano in stanovanje je preskrbljeno in pride za dijaka 15 kron za oba dneva. Onim, ki ne morejo plačati, se bo dala vsa oskrba zastonj. Ker klub koroških akademikov nima sredstev, se obrača tem potom na javnost, da pošilja eventuelne prispevke tovarišu juristu Urbančiču v Pliberk. — Dolžnost vsakega koroškega dijaka je, da se udeleži sestanka, ker je to v interesu vsakega posameznika. — **Klub kor. akademikov.**

K povišanju stanarin. Z ozirom na našo notico glede povišanja stanarin v Ljubljani nam Prvo društvo hišnih posestnikov ljubljanskih piše, da so se na enketi, ki se je pred kratkim vršila o novi stanovanjski naredbi pri deželni vladi vsi navzoči zastopniki, torej tudi zastopniki strank in deželne vlade jednoglasno izrekli za 20% povišanje najemščin; dasiravno so bili vsi mnenja, da to nikakor ne zadostuje niti za najnujnejša popravila. Ta povišek je zastopnik strank odločno zagovarjal z utemeljitvijo, da tudi stranke nočejo nasprotovati opravičenim željam hišnih posestnikov. Primerno povišanje stanarin pa je vlada dovolila tudi v Beogradu in Zagrebu in je bilo tudi pri nas že poprej zagotovljeno. Da se to povišanje vrši v dopustnih mejah, se hišni posestniki ponovno vabijo v pisarno omenjenega društva od 6—7. ure zvečer, ker bi jim vsako samovoljno postopanje v tem oziru utegnilo samo škodovati.

Razsodišče za odpovedi stanovanj. Te dneve vršila se je pri poverjeništvu za socijalno skrb anketa glede nove nameravane nove stanovanjske naredbe. Ker nikakor ne zamore ostati še nadalje pri sedanjih obupnih stanovanjskih razmrah, se je v večina točkah dosegel sporazum. Določilo se je tudi primerno dopustno povišanje stanarine. Deloma je odprto ostalo vprašanje glede razsodišča za odpovedi stanovanj, dasiravno je za to odločno izrekel zastopnik hišnih posestnikov in ravno tako tudi zastopnik najemnikov. Ker torej želimo tako razsodišče imeti vsi interesenti, se tej želji ne bode zamoglo še nadalje upirati poverjeništvo za pravosodje, ki je dosedaj edino stalo v tem oziru na odklonilnem stališču. Ker slično razsodišče obstoji tudi v Beogradu in deloma tudi v Zagrebu in je jednako za Ljubljano predlagalo Prvo društvo hišnih posestnikov že več resolucijah, bode brez dvoma deželna vlada vpoštevala to splošno izraženo zahtevo nemudoma ustanovil predlagano razsodišče. Glavni namen razsodišča je stranke pri razporih primerno poravnati in s tem vsaj po možnosti oblažiti sovraštva med gospodarji in najemniki.

S Koroške. Zadnji čas se je pojavilo na Koroškem precejšnje število učiteljic. To je tem bolj razveseljivo, ker so se one pogumno spravile na ogromno delo čiščenja stare — nemškutarije. Kličemo jim krepak »zdravo« ter želimo obilo uspeha na tem trnjevem potu. Žalostno pa gledamo na še vedno prazna nadučiteljska mesta. Kje ste učitelji voditelji, ki vas sedaj kliče domovina na Koroško, da nas vodite ter pomagate mlajšim močem? Mar se bojite preobilega dela, da se še danes skrivate v udobnem brezdelju? Ne slišite li klica našega naroda, osvobojenega nemčurskega biča, ki vas kliče: pridite skoro, da nam pomagate otresti se težke more, ki nas še vedno tlači? Hočete nas li pustiti na cedilu, da poginemo pod neznosno propagando, ki se bo skoro pričela radi bližnjega glasovanja? Kličemo vas v zavesti, da nam pridete na pomoč! zadnji čas je, hitite!

Po Koroškem. Vandral sem preteklo dni po nekaterih naših krajih. Gnala me je zgolj radovednost, da si ogledam sedanji položaj. V marsičem se je opazila razlika — napredek od prej. Povsod hodijo zavedni narodni Koroški z zavestjo, da so rešeni nemškega jarma. Povsod sem opazil narodno zavednost, to celo pri ljudeh, ki so bili še pred kratkim mlačni poltič polmišarji. Čudom pa sem se čudil, ko sem se prepričati utegnil, da je do pred par dnevi poučeval v Žihpoljah tamošnji nadučitelj — Nemčur! Kako je on vzgajal našo slovensko mladež, naj si vsak stvori sodbo iz sledečega slučaja. Prišla je v Žihpolje mlada učiteljica in kot sem pozneje izvedel, je ž njo občeval izključno nemški, dasi ga je rodila slovnska mati. Rekel ji je celo: Čemu ste prišli? Saj še niso Žihpolje prisojene Jugoslaviji! Sploh pa sem dobil zelo žalosten vtis v tem kraju. Menda je ta nemška nesramnost kar pod očmi orožništva na tihem rovala in delovala proti nam. Zakaj trpe naše oblasti, da sedi na takšnem mestu oseba, ki je odločno proti nam in je celo poučevala? Se li niso gotovi gospodje še spametovali ter spoznali koroškega nemčurja? Ali so že pozabljeni žalostni dnevi švabske brezobzirnosti in nasilja? Kje pa so nadučitelji, ki so baje nameščeni po naših vaseh? (Obetajo nam jih že dolgo.) Pomnite gospodje: ne kar mora, kar more, to mož je storiti dolžan!! Malo jih je bilo izvoljenih — a še teh ni, ker doma za pečjo tiče. — Pa ne mislite, da je drugod bolje. V Švetni vasi, Kapli ob Dravi, Bistrici, Kotmari vasi, Bilčovsu enako težko pričakujejo rešitve kot na Žihpoljah. Na noge torej, komur mar narodno delo! Trenutek je dovolj resen.

Čudež. Včeraj sem imel opravilo v Rožni dolini, pa sem jo počasi mahal po Blejweisovi cesti. Kar obstanem pred neko hišo. Nisem mogel verjeti svojim očem. Na vratih je bil prilepljen listek in črno na belem sem čital: »Odda se stanovanje s tremi sobami.« Ker stanujem v stanovanju, ki bi se moglo imenovati vse prej kot udobno, hotel sem poskusiti srečo in vprašam v hiši. Toda, kakor navadno, — bilo je oddano. Kaj hočeš! Za danes je pač dovolj, da si videl listek na vratih, ki spominja na one pravljične čase. Bajka, bajka!

Ker so se dogodili slučaji, da so ostale od različnih poveljstev in oddelkov potom telegrafa, telefona in ordonanc, pri Komandi mesta naročene hotelske sobe nezasedene, se daje vsem prizadetim na znanje, da se bodo izdajale nakaznice za hotelsko prenočišče samo na osebno intervencijo.

Čemu so ob cestah poti za pešce. Za pešce morda? Oh, ne! Za kolesarje in kolesarke. Lepa je cesta na Posavje, lepa ona v Šiško, lepa tudi Blejweisova. Primeren dežek skrbi, da ni prahu, pa tudi blato se kmalu posuši. Toda čemu naj bi kolesar rabil veliko cesto, ko je zanj tukaj vendar trotoir ob cesti. Kaj to, če se mora pešec skrbno oziratи na vse strani. Saj če je le malo previden, se mu ne zgodi hujšega, kakor da dobi sunek pod rebra, da zleti klobuk v obcestni jarek, ali pa da mu mravljinci bliskoma švignejo po telesu, ker si ne more takoj pravilno predstavljati bistvo pošasti, ki drvi mimo njega. Včasi se pripeti, da bega človek po cesti kot plašen zajec ali kot prestrašena kura, kateri se bliža avtomobil.

Nesreča. Dan za dnem se dogajajo nesreče, ki jih provzroča železni konj. V četrtek ob 8. uri zjutraj privozil je mimo Tivolja posebni vlak srbskih dijakov, ki so se vračali iz Pariza. Čuvaj je spustil ob prehodu ceste v Tivolski drevored zapornice na obeh straneh železniškega tira. Bližajoč se glavnemu kolodvoru začel je voziti vlak počasneje. Srbski potniki so pasante živahno pozdravljali: »Živele Slovenke! — Živeli Slovenci.« Veselo iznenadeni smo pozdravljali prijazno, kolikor je bilo to ozirom na zgodnjo uro in zaspancu v oči mogoče. Tu zapiska parna pišča-ka in — sapa mi je začela zastajati. Dijaki so še vedno s klobuki in robci pozdravljali: »Živele Slovenke!« Hotel sem zakričati, ali jezik mi je onemel. Zdajzdaj se mora zgoditi, z jekleno konsekvenco je usoda zahtevala svojo žrtev. Še hip in — tresk! Vozova sta se kot besna zajedla drug v drugega. Nastal je krik in že sta si bili mlekarici v laseh. Vozička sta ležala na tleh, po cesti pa se je cedilo sladko mleko.

»Favoritinja Maharadže« je sijajen ljubaven roman, katerega prvi del se je pred tedni vprizarjal v Kino Idealu z največjim uspehom. Danes se predvaja prvič popolnoma samostojni drugi del tega senzacijonelnega filma, ki se odlikuje po krasni orientalski opremi, luksuriozних nošah, znamenitih sodelujočih umetnikih — v glavni vlogi Gunar Tolnäs in Lilley Jacobsen — ter lepi eksotični vsebini. Žena Maharadže, bogatega indijskega kneza, je kot Evropejka osovražena pri ljudstvu, vdanem prazni veri in vražam, ki za vse elementarne nezgode, ki so zadele deželo, dela krivo kneginjo — tujko. To dejstvo, razne intrige in obrekovanje neuslišanega zalezovalca — Evropejca, ji spodkopljejo zaupanje pri soprogu in jo skoro dovedejo v smrt, toda slednjič le najde njena zvesta ljubav zadoščenje in plačilo. — Vrh tega krasen naravni posnetek vzcvetelega industrijskega mesta na Norveškem. — **Pozor!** V popolnoma renovirani dvorani se vrše dveurne predstave za ta spored, ki ostane do ponedeljka, ob 4. in 6., zadnja ob 8. uri zvečer na vrtu, svira izborna godba na lok. — Kino Ideal.

Aprovizacija juž. žel. deli svojim odjemalcem moko za mesec avgust.

Umrl je v Ljubljani gostilničar in posestnik g. Ivan Flegar. N. v m. p.!

Najnovejša poročila.

Vesti LDU.

RADI BI PRIPADALI NAM.

LDU. **Veliki Bečkerek,** 8. avgusta. Deputacija nemških meščanov iz Zombolja bo odpotovala te dni v Pariz, da sporoči mirovni konferenci želje svojih someščanov, naj se odtrgani deli Banata priklopijo kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

MEJA MED NAMI IN ROMUNIJO.

LDU. **Veliki Bečkerek,** 7. avgusta. Komisija za določitev začasnih mej med Romunijo in kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev je končala svoje delo. Sklepi te komisije bodo stopili v veljavo s priznanjem novih mej po prizadetih vladah.

ZOPET SPOPADI V TRSTU.

LDU **Berolin,** 7. avgusta. (DKU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Haaga: Kakor poroča »Temps« iz Rima, so bili včeraj zopet spopadi delavcev in karabinjerjev v Trstu, pri katerih je bilo 10 oseb ranjenih.

ZMERNI VRHOVNI SVET.

LDU **Pariz,** 7. avgusta. (DKU) Po poročilih listov je vrhovni svet izjavil, da so pogoji za premirje, ki so bili naloženi Ogrski in Romunski in ki kršijo pravice Čeho - Slovakov, Jugoslovanov in Italijanov, pretrdi. Vrhovni svet priporoča zmernost.

KAJ BO Z REKO IN NAŠO MEJO?

LDU **Berolin,** 8. avgusta. (DKU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Curiha: Kakor javlja »Popolo Romano«, namerava konferenca altirancev tako - le rešiti vprašanje italijanskih zahtev: Reka postane prosto mesto z mednarodnim pristaniščem. Zader in Split postaneta prosti mesti z zavarovanjem italijanskega značaja. Aidin, Konia in Adalia v Mali Aziji pripadejo Italiji, Smirna pa ostane grška. Po želji Italijanov in Albancev se prizna neodvisnost Albanije. Morsko obrežje med Trstom in Reko z Opatijo naj teče po italijanskem ozemlju, ki bo segalo do železniške proge Št. Peter-Trst, železniška proga pa postane mednarodna.

REPATRIJACIJA IN POTOVANJE V AMERIKO.

LDU Ministrstvo za zunanje stvari je prejelo od ameriškega poslaništva v Beogradu glede določil o potovanju v Ameriko nastopni odgovor: »Kar se tiče odhoda delavcev v Ameriko, ki so bili v Ameriki, čaka poslaništvo navodil, ki jih je zahtevalo od svoje vlade. Kar se tiče povratka dobrovoljcev, se morejo vračati, ko dokažejo, da so postali potom naturalizacije ali potom rojstva ameriški podaniki, in da so oproščeni nadaljnega službovanja v naši vojski, razen slučajev, da so položili prisego zvestobe Srbiji pred 6. aprilom 1917. V primeru, da so ti vojaki izgubili s to prisego ameriško podaništvo pred tem datumom, se morejo vrniti v ameriško podaništvo s položitvijo prisege ameriški vladi po formalnosti, določeni z zakonom kongresa od 1. maja 1918. Srbski vojak, ki so preje bivali v Ameriki in ki so obdržali svoje srbsko podaništvo, se morejo vrniti v Zedinjene države, ko predlože o tem potrebne dokaze.« Dobrovoljcem, ki se vračajo v Ameriko, bodo izdajale naše oblasti potne listine, upoštevajoč navedeno izjavo ameriškega poslaništva.

Poizvedbe.

Zgubil se je pes, bel z rumenimi lisami, ostrižen do prednjih nog na način leva, čuje na ime »Lord«. Ako ga je kdo prijel in mi ga nazaj pripelje, dobi lepo nagrado ali pa če pove, kje da se pes nahaja, da grem sam ponj. Restavracija pri Wilsonu, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Tista dama s hčerko, ki je dne 6. avgusta ob pol 9. uri, na Vodnikovem trgu pobrala črno ročno torbico s precejšnjo svoto denarja in plačilno polo N. N., se naproša, da jo takoj odda na glavni policiji, da ne bode imela eventuelnih neprilik. Ako tega ne stori takoj, bo naznanjena policiji, brezobzirno.

V ponedeljek popoldne se je izgubila ali je bila ukradena na Dolenjski cesti psica nemške ovčje pasme, temnosive barve, stara 2 meseca, ki sliši na ime »Jolie«. Kdor bi jo našel, oz. izsledil tatu, dobi nagrado. Soss, deželna vlada, Bleiweisova cesta.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kupi se šelak. Ponudbe na tovarno v Zg. Gameljnih nad Ljubljano. 7419

Lovski voz se ceno proda. Srebotnjak, Kolodvorska ul. štev. 31. 7667

Sobo s hrano event. brez nje išče uradnik za takoj event. od 16. sept. naprej. Cenj. ponudbe pod A. Petellu, Jadranska banka 7558

Dva močna trgovska učenca išče tvrdka Rudolf Pevec v Mozirju. Pogoji: poštene boljše hiše z dobrimi izpričevali. 7539

Ježice se takoj kupijo. Ponudbe z navedbo množine na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 7669

Kot učenka želi vstopiti v kako trgovino deklica poštenih staršev. Hrana če mogoče v hiši. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 7676

Prodam več motornih koles, tovorni avto 3 tone s priklopnim vozom znamke Franc. — Florjančič, Šelenburgova ul. 6. 7447

Pisarniške mize priproste, kakor tudi najfinejše izvršbe pri tvrdki Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. 7533

Kontoristijo, popolno izurjeno v slov. in nemški stenografiji in strojepisju, ki ima tudi veselje do sodelovanja v trgovini z mešanim blagom, sprejme tvrdka Norb. Zanier & sin v Sv. Petru v Sav. dolini. 7662

Korespondentinja, vešča stenografije in strojepisja ter hrvatskega, slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejme. Reflektira se samo na starejšo verzirano moč. Ponudbe pod „Korespondentinja 7630“ na uprav. Slov. Naroda. 7630

Vdova po padlem vojaku, 27 let stara, išče mesta kot blagajničarka oziroma kot pisarniška pomožna moč. Vešča sloven. nemš. in italijanskega jezika. Pismene ponudbe pod „Blagajničarka/7742“ na uprav. Slov. Naroda. 7742

Pisar absolvent trgovske šole, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi se takoj sprejme. Pogoj: stenografija in strojepisje. Pismene ponudbe ali osebno predstavljenje. P. Prepotnik, lesna industrija Železna kapla. 7678

Proda se švicarska molzna koza. Rožna dolina 227. 7766

3 koze se prodajo, Ljubljana, Dunajska cesta št. 46. 7738

Vanilija najfinejša se proda po nizki ceni. Slomškova ulica štev. 4. I. nadstr. levo, 7748

Dr. Jul. Derčani, okrož. zdravnik v Kamniku, odpotuje od 8. t. m. do 1. septembra. 7741

Išče se neoženjen žagar za vodno žago. Istotam se sprejme konjski hlapec. Ponudbe na Josipa Lovšina, Goriča vas, 56 Ribnica. 7657

Išče se valpet (oskrbnik) za graščino in družinska kuharica za istotam. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 7682

Oddam gnoj. Kupim: slamoreznico‘ je lahko tudi stara. Ovestila prosim v trgovino **Stari trg 7, Ljubljana.** 7661

Naprodaj ročna litografična tiskalnica, dobro ohranjena, z 2 kamenitnima ploščama 43 × 54 cm. Milarna Pavel Seemann, Glince pri Ljubljani.

V pivovarni v Lescah

je na prodaj 22 kom. traverz à 6·50 m dolgih pr. 26. Cena po dogovoru. Mirko Korenčan, Bled. 7730

Abonement na kosilo in večerjo iščem Pogoj dobra domača hrana! Cenj. ponudbe pod „bančni uradnik 7753“ na upravo lista. 7753

Išče se veletrgovina, ki bila voljna ustanoviti v lepem prometnem kraju filijalko na lasten račun trgovsko izobraženemu premožnem možu. Ponudbe pod „Veletrgovina/7723 na uprav. Slov. Naroda. 7723

Un officier anglais cherche une ou deux chambres meublées independantes à Ljubljana, si possible au centre de la ville. La mission anglaise, Hotel Union, Ljubljana. 7601

Išče se delavnica ali manjši lokal bolj v sredini mesta za takoj ali november. Ponudbe pod „Lokal 7649“ na uprav. Slov. Naroda. 7649

Iščem služkinjo za vsa hiša opravila; plača po dogovoru. Služba je trajna, seveda ako bode dotičnica poštena in zanesljiva. Ponudbe na inspektorja v finančnem ministrstvu gosp. Živadinovića, na oglu Balkanske in Pajsijeve ulice št. 2 u Belgradu. 7665

Vojaška siva uniforma (bluza in hlače) na prodaj. — Franca Jožefa cesta 10/I., desno. 7758

Rjavega bokca za nekaj parov čevljev se proda. Kje, pove upr. Slov. Naroda, 7752

Veslav kremeni pesek za izdelovanje umetnega kamena ima v zalogi A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21. 7751

Trgovski sotrudnik, dober železninar, se sprejme takoj v trgovino špecerijskega in železninskega blaga. Le taki naj se oglasijo pod „Jugoslavija/7540“ na upr. Slovenskega Naroda. 7540

Giovine d' 30 anni. Da ne bi popolški jezik, želim dopisovanja z gospico, katera bi imela veselje v to. Dopise prosim pod Laški jezik 7708 na upravništvo „Slov. Naroda“. 7708

Vrtnar, samostojen, oženjen vešč vseh strok vrtnarstva želi premeniti službo. Zmožen je slov. in nemškega jezika. Ponudbe pod „Vrtnar 7750“ na uprav. Slovenskega Naroda. 7750

Hiša z gostilno ali trgovino in večjim dvoriščem v Ljubljani ali v bližini na glavni cesti se **kupi.** Ponudbe na **L. c. Ljubljana, Stari trg št. 11. (Gorička klet)**

Deklo, nad 30 let staro, vajeno samostojnega gospodinjstva in kuhe, ter eno deklo za kmetijska dela sprejme Franjo Benkovič v Blagovici, pošta Lukovica. Plača po dogovoru. 7733

Les. Imam na prodaj okrog 200 m³ obrezanega smrekovega lesa, različne mere. Prodam tudi 7 oralov bukovega in hrastovega gozda. Oglasiti se je pri Anton Strnadu, posestniku v Št. Janžu, Dolenjsko. 7734

Proda se žaga in mlin tik železniške postaje z močno vodno silo z zemljo (gruntom) in poslopjem vred. Pismene ponudbe „pod dober prostor 7722“ na upravništvo tega lista. 7722

Krana za dva učenca petega in šestega razreda nemške gimnazije se za bodoče šolsko leto išče pri meščanski rodbini. Cenj. ponudbe z navedbo pogojev na: N. Eimicher, Muta ob Dravi. 7725

Majhno posestvo z lepo prostorno hišo, sadnim vrtom in njivo, za gostilno, vinsko ali lesno trgovino jako pripravno, v bližini Laških toplic, se zamenja za hišo v Ljubljani z eventuelno doplačo. Več: Valentin Laubič, Laško. 7706

Strojnik in kurjač želi službe. Zmožen je kleparstva in ključavničarstva, izvežban tudi pri elektr. strojih ter zmožen samostojnih popravil. Nastop takoj. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 7735

Mizarji. Iščejo se za veliko mlinsko podjetje na Hrvatskem 3 izvrstni mizarji in 1 — 2 izborna strojna ključavničarja. Prednost imajo taki, ki so že delovali v mlinih. Ponudbe na: Prvi hrvatski mlin na čigre d. d. u Karlovcu z navedbo zahtevane plače. Neoženjeni lahko dobo stanovanje, razsvetljavo in če treba tudi hrano.

išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) z dolgoletno prakso v knjigovodstvu, slovenskoj i nemškoj korespondenci popolnoma samostojan (bilanzfähig). Samo prvorazredne sile neka svoje ponudbe s plačilnimi zahtevami in s prepisi spričeval šalju na: Ivan Dumič, Import-Eksport, Zagreb, Zrinjevac 15. 7755

Naprodaj je hiša z dvoriščem v sredini Belgrada, pripravna zlasti za denarne zavode in trgovino. Hiša ima 7 sob za stanovanje, 2 predsobi, kopalno sobo, 2 kuhinji, pralnico, drvarnico, klet, 2 stranišči, shrambe, vrt in zasebno dvorišče. Dolga je pri Upravi Fondova 13.500 din. v zlatu, prodajalna cena 75.500 din. v zlatu zveneč denar, ali 208.000 din. v srebru. Obrnite se na lastnika v Belgradu na oglu Balkanska in Pajsijeva ulica št. 2.

Trgovskega zastopnika

za obiskovanje drogistov, lekarn in trgovcev išče čehoslovaška firma. Ponudbe samo izkušenih moči z navedbo referenc pod: „En gros 1520 P. N. 2248“ na Rudolfa Mosse, Praga Příkopy 6. 7728

Velika izbira pokrajinskih umetniških in drugih

RAZGLEDNIC.

Narodna knjigarna,
Prešernova ulica 7.

Šodar priden in pošten se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda“ pod „Šodar 7711“.

Kontoristinja, popolnoma zmožna stenografije in strojepisja, se sprejme. A. Sušnik, trg. z železnino, Ljubljana. 7689

Sveže maline se kupijo v vseh množinah. Ponudbe na Destilacija esenc in izdelovanje sokov Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ul. štev. 27 7251

Rabim partijo zidarjev in delavcev s preddelavcem eventualno akordantom za večje delo v bližini Ljubljane na suhem (pod streho). Plača dobra, hrana in stanovanje na stavbišču. Jakob Accetto, zidarsko podjetje, Tabor št. 2. 7710

Preklic.

Podpisana obžalujem in prekličem vsa sumničenja, ki sem jih govorila o zadevi nabiranja dobitkov za srečolov v korist Sokola.

Zagorje, 5. avgusta 1919.

7732 **Albina Jan.**

Gustava Meyrinka roman

GOLEM

izide v kratkem v založbi Umetniške Propagande. 7639

Nagrade 2000 kron

za stanovanje 2 — 3 sob. Ponudbe pod „Mala družina/7760“ na uprav. „Slov. Naroda“ 7760

Išče se v stalno službo

spreten knjigovodja

(ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačilnimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fric Zemljič vinska veletrgovina v Ljutomeru, Slovenija. Prednost imajo reflektanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Kontoristinja

Slovenka (do sedaj v službi industrij. podjetja na nemš. Avstrijskem) z dolgoletno prakso v knjigovodstvu, korespondenci (slov. i. nem.) popolnoma samostojna v vseh pisarniških delih oz. delavskih izplačilih, želi radi političnih razmer do 15. septembra 1919 premeniti službo. Najraje na deželo (Slovenijo ali Hrvaško). Ponudbe se prosijo pod „M. P./7656“ na upravn. »Slov. Naroda“ 7656

Brošura

„Pod novim orlom“

je izšla v ponatisu.— Dobi se v „Narodni knjigarni“ v Ljubljani, Prešernova ulica 7. — Cena s poštnino 6·50 K Naročila se rešujejo le proti pošiljatvi zneska v naprej ali pa po povzetju.

Originalna

ljutomerska vina

dobavlja po najnižjih dnevnih cenah Prva mariborska agentura za vino **J. Klemše, Maribor,** Tegetthoffova ulica 12/II.

POZOR!

preprodajalci!

kupujte
kavčukove štampilje
iz pristnega parakavčuka,
tiskarne iz zloženih **kavč. črk,**
paginirne stroje,
sponjalne stroje,
datumske štampilje,
uradne in trgovske pečate,
napisne tablice,
društvene in SHS narodne odznake,
najboljše štampilino barvo (mirovno blago),
trajne barvne blazinice naravnost pri izdelovalcu

Präge und Gravieranstalt
A. Brücklmeier & Co.
Graz, Murgasse 12.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem odprl v **Rožni dolini 157 tapetniško in dekoracijsko delavnico** in se priporočam za mnogobrojna naročila. Sprejmem v to stroko vsa spadajoča popravila: n. pr. žimnice, peresnice, divane, otomane, garniture obešanje preprog i. t. d. ter jih izvršujem solidno in po najnižjih cenah.

Se priporoča

Albin Kušar, tapetnik dekorater.

Gospodinja ki rabi

Milo „SRNA“ štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusni zavoji a 4½ kg vsebine. **IGNAC FOCK, tvornica mila in sode, Kranj.**

Išče se kompanjon

za stavbno podjetje, ki je dobro vpeljano, v delu več novih industrijskih stavb. Ponudbe z navedbo kapitala od 100.000 K dalje ki bi nosile 15—20 % na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „Stavbenik 7635“ 7635

Radi družinskih razmer se **proda tako!**

hotel in vila

40 sob, ves bogat inventar v provovrstnem slovenskem zdravilišču. Zadnja cena K 380.000·—. Zadošča gotovine K 260.000·—. Ponudbe pod: „Hotel 7740“ na upravništvo Slov. Naroda. 7740

Velik hrvatski paromlin

išče za po mogočnosti takojšnji vstop enega

PODMLINARJA

in nekoliko

MLINARSKIH POMOČNIKOV

Mlinarski pomočniki dobivalo za osemurni delavnik K 29·70 dnevnice, in plača podmlinarja po dogovoru. 7697

Ponude pod znakom „X. Z. B. br. 123“ na reklamni zavod „A C A“ Zagreb, Ilica br. 51.

Jeklarna RAVNE

(preje: „Stahlwerk Streitbeu“)

pošta in žel. postaja Guštanj Koroško

proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna obročja, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojno jeklo (acalonsko in brežijansko) kakortudi v žlebih kovane dele za avtomobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne osi surove in prirejene, osi z glavico, transmisijske valjevce surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. Prevzame tudi strugarska in škobljarska dela.

Ravnateljstvo jeklarne Ravne.

Pod zakup hotel prvog reda u Beogradu

Uprava Beogradske zadruge izdaje pod zakup svoj hotel „Bristol“ koji se nalazi u Beogradu u palati zadruginoj iznedju ulica: Karadjordjeve, Hercegovačke, Zvorničke i Sv. Nikolskog trga u neposrednoj blizini železničke i parobrodske stanice.

Hotel ima oko 60 soba za putnika, dve trpezarije, restoracija, lift i sve ostale prostorije potrebne modernom hotelu.

Hotel se izdaje: bez nameštaja, u kome slučaju zakupac je dužan da unese sav nameštaj, koji odgovara hotelu prvog reda; a izdaje se i sa nameštajem bez posteljnih stvari, tepiha i posudja kafanskog.

Ponude reflektanta sa oznakom, da li se hotel želi uzeti pod zakup bez nameštaja ili sa nameštajem; za koje vreme i po kojoj ceni, imaju se predati licno Upravi Zadruginoj u Beogradu najdalje do 15. avgusta.

U Beogradu, 29. Jula 1919.

Uprava Beogradske Zadruge.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1918 vlog . . . . K 80000·000·—
rezervnega zaklada . . . . . „ 2500·000·—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna. 159
Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.
V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

✝

Generalni zastop zavarovalne družbe „Dunav“ v Ljubljani naznanja, da je njegova dolgoletna uradnica, gospodična

ANTONIJA KOMAN

nenadoma preminula.

Vestni uradnici ohranimo najboljši spomin.

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1919.

Brez posebnega obvestila. ✝ **Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.**

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, skrbni oče, stric in svak, gospod

Ivan Flegar

gostilničar in posestnik

včeraj dne 7. avgusta, po zelo dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 52 letu, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 9. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Zaloška cesta št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Petra.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1919.

Franja Flegar roj. **Šusteršič,** soproga. — **Pavla,** hčerka. — **Stanislav, Anton, Avgust,** sinovi.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih 54 **3 %** **brez odbitka rentnega davka**

Rezervni zaklad nad K 1,100.000. **Ustanovljena l. 1818.**